

zengjen csak Sokrates

zengjen csak Sokrates, diák- és tanárcsereprogram a Sibelius Akadémián,
 1997–98, nemzetközi osztály, hirdetés a Helsingin
 Sanomatban Pekka,¹ menj Pekka Brüsszelbe, tanuld az EU és a megértés
 direktíváit, a felismerés irányelveit, a nyelvet, amelyen
 a legkönnyebben megközelíthetők a tudás templomai oszlopai
 és reliefjei, Európa talán penészszem, az eurósz penész,
 az opsz szem, vagy folyton azt kell magunk előtt látnunk,
 ahogy Európé a fiatal szűz a bika hátán Krétára lovagolt, nem,
 ne menj Brüsszelbe Pekka, menj Athénba, végy egy fuvolát,
 gyakorolj rajta játszani, hiszen mikor a fuvolásnök az athéni
 lakomán bájosan megadták a ritmust mindenki látta amint Szókratész
 felemelkedett meghajolt Aszpaszia² előtt Periklész nyilván
 megengedi mondta s táncra perültek táncoljunk akár a filozófia
 lángjai remek táncos vagy Aszpaszia, mondta Szókratész
 megölellek, sz'aszpászome, kukucskáljon csak Alétheia
 az oszlopok mögül, hadd leselkedjen, legközelebb majd
 őt viszem táncba, róka vagyok, Aszpaszia, Alópekéből,³ Rókavárból,
 jól teszük, ha vigyáznak velem, a szépség, a jóság és az igazság,
 zengjenek a harsonák ha az athéni férfi még nem átall hazudozni
 mikor a spártaiak már a kapukat zörgetik, ó, milyen
 jól táncolsz, Aszpaszia, mindig tartva a ritmust, ringatózva

1 Utalás egyrészt a szerző saját keresztnevére, másrészt Pekka Himanen finn filozófusra, illetve annak Himeros (1996) című művére, melyben a Hádészből életre kelt Szókratészt szerepelteti, aki a fikció szerint három napot Helsinkiben tölt. Erre a műre épül Pekka Piirto *pekkianiana* (1999) című kötete, melynek egyik részlete a fenti vers.

2 Periklész kedvese.

3 Alópeké egy attikai démosz neve, a szó jelentése: rókabőr.

Eleuszisz

(részletek)

■ ■ ■

nyikorgó busszal mentem ki Athénból Elefszinába a Szent úton Kr. u. 1992-ben a padló réseiből homok szóródott a szemünkbe most az eleusziszi agora szélén ülök egy tavernában május van, az elefszinai Iambé recinát szolgál fel az automatából Theodorakis szól az agorán Aiszkhülosz szobra áll koponyát tart a kezében az esőben száz madár az egyik a tölgyfa ágára ül egy drüász aki csak este énekel most zeng mikor Iambé tintahalat hoz ó Poszeidón Pater a csikóhalak beúsznak a mítoszba, talán az eleusziszi palotában Kr. e. 700-ban élt Iambé is ugyanilyen sötéthajú szeplős karcsú lány volt húsa és csontja pentelikoni márvány azok a barna szemek, az agorán a turisták paradicsomot habzsolnak hagymát olivát ez nem útinapló két órája ülök itt tintahalat eszem mi a terved estére Iambé, ő csak mosolyog, egy koré, este táncolni megy Athénba kék peplosban márványpadlón látni akarom ahogy Iambé szirtákit táncol Athénban kék ruhában

■ ■ ■

Ovidius rapszódosz szerint Kalliopé borostyánkoszorút fonva a hajába hexameterekben énekelte (költészet tehát az egész?) hogy Szicíliában a Küané forráson keltek át Hádész a forrás mélyére dobta jogarát így sikerült az átkelés Küané rémulten kiáltozva tárta szét a karját fröcskölve próbálta megakadályozni Koré öve ott maradt a forrás felszínén a mítosz mindig új alakot ölt bejárja a parti sziklákat így jár-kei a szicíliai árkádiai eleusziszi tábornüzek mellett egyik könyvből a másikba vándorol csak a lényeg őrződik meg ó elefszinai Iambé, hozz recinát hogy jobban értsem, nehogy figyelmem elkalandozzon oda a virágzó almafa alá hiszen a megértésre vadásztam iskoláskorom óta mint egy hajtókutya de mindig a nyúl fut gyorsabban a fűzfabokor mögé onnan vigyorog az áfonyavesszőkre bogyózik azért jöttem a Kallikhoron-kúthoz hogy felfogjam figyelmem csak csődöt ne mondj itt a mítosz közepén mint egy cég melynek igazgatója sosem úszott az Égei-tengerben s nem vezetett a delfinekről könyvelést

Polünór a tengerész mesélte tegnap este miközben főtt halat evett hogy Korét játszótársai az ókeanidák is ugyanúgy keresték mint Déméter mindent átkutatva fáklyákkal kilenc éjen át pihenés nélkül végül látni lehetett amint szárnyakat növesztettek és énekelve szálltak fel a tenger fölé elrepültek játszótársaik a szirének szigetére hogy a hajósokon álljanak bosszút amiért Korét liliomokkal az ölében ragadták el ebből az életből a virágos rét közepéről az egyetlen, folytatta Polünór, aki játékaival lecsendesítette a sziréneket, Orfeusz volt, Kalliopé múzsa fia, s az Argo-hajó folytathatta útját Kolkhiszba, az aranygyapjúért anélkül hogy a legénységből ott vészett volna bárki is

Polgár Anikó fordításai

Pekka Piirto (1935–2010): finn költő. Gyerekkorát Mikkeliben élte le, majd a Helsinki Egyetemen végzett filozófia szakon 1960-ban. A Helsingin Sanomat kultúrosvátát szerkesztette, később Espooban tanított. 1984-től szabadfoglalkozású író volt. Versek és hangjátékokat írt. Az itt közölt versek forrása: *Eleusis*, Porvoo–Helsinki–Juva, WSOY, 1994. és *pekkaniana*, Porvoo–Helsinki–Juva, WSOY, 1999.

Polgár Anikó (Vágsellye, 1975): költő, műfordító, irodalomtörténész. Dunaszerdahelyen él, a pozsonyi Comenius Egyetemen tanít. Legutóbbi verskötete: *Régész nő körömcipőben* (Kalligram, 2009).

